

5 marca 2024 r.

Powstaje Mazowiecka Rada ds. Równości

Już 8 marca będziemy obchodzić Dzień Kobiet. Jak wygląda sytuacja pań w Warszawie i na Mazowszu? Jest ich więcej, są lepiej wykształcone, dłużej żyją. I choć w lokalnej polityce wciąż dominują mężczyźni, to liczba kobiet w samorządzie rośnie. W naszym województwie są gminy i powiaty o jednym z najwyższych wskaźników feminizacji! Mimo to kobiet na wysokich stanowiskach ciągle jest znacznie mniej niż mężczyzn. Stąd pomysł utworzenia **Mazowieckiej Rady ds. Równości**, która będzie działać pod auspicjami marszałka województwa mazowieckiego. To pierwsza taka inicjatywa w Polsce!

Ideę rady, a także zagadnienia związane z równością kobiet i mężczyzn podczas dzisiejszego briefingu prasowego omówili marszałek Adam Struzik, członkinie zarządu województwa mazowieckiego Janina Ewa Orzełowska i Elżbieta Lanc, radna województwa mazowieckiego Anna Brzezińska oraz wójt Izabelina Dorota Zmarzlak.

Na Mazowszu mieszka ponad **2,8 mln kobiet**, co stanowi **52,2 proc.** wszystkich mieszkańców naszego regionu! Najwięcej jest pań w wieku **35-39 lat**, a średni wiek Mazowszanek to **42,9 lat**. Kobiety dominują nad mężczyznami nie tylko liczebnie. Panie są też lepiej wykształcone – **35,6 proc. z nich ukończyło studia wyższe**. Jak te statystyki przekładają się na działalność pań w samorządach?

Coraz więcej kobiet w sejmiku Mazowsza

W obecnej kadencji Sejmiku Województwa Mazowieckiego na 51 mandatów 19 sprawują kobiety. Ponadto dwie radne, **Elżbieta Lanc** i **Janina Ewa Orzełowska**, wchodzi w skład pięcioosobowego zarządu województwa mazowieckiego. – *Nie byłoby sukcesu Mazowsza, gdyby nie przedsiębiorcze, silne i wrażliwe na problemy społeczne kobiety. Panie realizują się w różnych dziedzinach życia i pokazują, że praca w samorządach jest dla nich źródłem dużej satysfakcji. Na 25-lecie województwa mazowieckiego życzymy sobie jeszcze więcej kobiet w samorządzie. Mazowsze ich potrzebuje!* – podkreśla marszałek **Adam Struzik**.

Członkini zarządu województwa mazowieckiego **Janina Ewa Orzełowska** zwraca uwagę na ogromny wpływ kobiet w rozwój województwa mazowieckiego. – *Samorząd na każdym szczeblu potrzebuje kobiet. Jesteśmy doskonale zorganizowane, przedsiębiorcze, wykształcone, mamy kwalifikacje i cenne doświadczenie zawodowe, nie boimy się wyzwania. Coraz więcej pań angażuje się w politykę i kształtuje życie swoich lokalnych społeczności.*

W pierwszej kadencji sejmiku (1998–2002) paniom przypadło zaledwie 12 z 80 mandatów. W kolejnych latach, kiedy sejmik liczył 51 radnych, ta liczba sukcesywnie rosła: w drugiej kadencji pań było **14**, a w obecnej szóstej kadencji w sejmiku zasiada **19 kobiet**. Jak zaznacza **Elżbieta Lanc**, przybywa kobiet zajmujących najwyższe stanowiska w miastach, gminach i powiatach. – *Mazowszanki codziennie udowadniają, że nie są słabą płcią. Realizują się w różnych dziedzinach życia i pokazują, że praca w samorządach jest dla nich źródłem dużej satysfakcji. Panie w samorządach są obecne, widoczne, a przede wszystkim skuteczne.*

Radna województwa mazowieckiego **Anna Brzezińska** podkreśla, że panie są coraz bardziej słyszalne i doceniane. – *Kobiety są obecne w polityce, również na poziomie samorządu, i pełnią w niej ważne funkcje. Jako radna województwa mazowieckiego zdaję sobie sprawę z tej ważnej funkcji i czuję olbrzymią odpowiedzialność, żeby wspierać kobiety, motywować je i pokazywać, że my też możemy dokonywać wielkich rzeczy.*

Mazowiecka Rada ds. Równości

Jak wynika z badania IBRIS przeprowadzonego dla Stowarzyszenia Kobiety w Centrum, co czwarta Polka

uważa, że władze polskich gmin i miast nie uwzględniają potrzeb kobiet w zarządzaniu samorządem¹. Dlatego **Dorota Zmarzlak**, wójt gminy Izabelin i członkini Zarządu Związku Gmin Wiejskich, zainicjowała powstanie pierwszej w Polsce Mazowieckiej Rady ds. Równości. Jej zadaniem mogłyby być nie tylko diagnoza sytuacji kobiet w województwie mazowieckim, analiza polityki pod kątem praw kobiet i kluczowych dla nich kwestii, edukacja mieszkańców na temat równości płci, ale także zwiększenie ich reprezentacji w gremiach decyzyjnych w województwie mazowieckim i podejmowanie działań, kampanii edukacyjnych, akcji i inicjatyw wzmacniających pewność siebie i poczucie własnej wartości wśród kobiet i dziewcząt.

– *Mamy coraz więcej kobiet w samorządach, i to bardzo dobry znak, ale wciąż jest nas zbyt mało, zwłaszcza na najbardziej odpowiedzialnych stanowiskach. A żeby wspólnoty lokalne i wspólnota państwowa odpowiadały na potrzeby wszystkich, w zarządzaniu potrzebne jest spojrzenie i męskie, i żeńskie. Tylko pracując razem, stworzymy świat odpowiadający na współczesne wyzwania i gotowy na nadchodzące kryzysy. My kobiety ze względu na to, jak nas wychowywano, nierzadko nie mamy odwagi sięgnąć po najbardziej odpowiedzialne stanowiska. Dziś, kiedy w naszym województwie powstaje pierwsza w Polsce Rada ds. Równości, chcę im powiedzieć – to wy zdecydujecie o tym, jaka będzie samorządowa Polska, jakie będzie lokalne społeczeństwo, musicie tylko głośno to powiedzieć.*

Gmina Izabelin charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem feminizacji. W 15-osobowej Radzie Gminy Izabelin większość stanowią kobiety. To także panie pełnią funkcje wójta, sekretarza i skarbnika gminy, a na siedem sołectw na terenie gminy jest aż pięć sołtysów. W gminie działa także Izabelińska Rada Kobiet.

Mazowsze na 8. miejscu

W samorządzie województwa mazowieckiego udział pań zarówno w organach przedstawicielskich, jak i wykonawczych jest na poziomie zaledwie **18,4 proc.** Ten wskaźnik daje nam **8. miejsce** w rankingu ogólnopolskim. Najbardziej sfeminizowanym mazowieckim powiatem jest **powiat łosicki**, który w zestawieniu zajął **2. miejsce** ze wskaźnikiem feminizacji 64 proc.! Poziom feminizacji wskazuje na liczbę stanowisk lokalnych zajmowanych przez kobiety. W zestawieniu znalazł się również **powiat płoński**, który zajął **6. lokatę**. Wskaźnik feminizacji wynosi tam **56,8 proc.** Natomiast najwyższym wskaźnikiem feminizacji w gronie **miast** mogą pochwalić się **Ząbki** (14. miejsce – 76,2 proc.), **Wołomin** i **Kobyłka** (ex aequo 15. miejsce – 73,8 proc.).

Na przestrzeni lat liczba kobiet w samorządach lokalnych rosła. W 2010 r. zaledwie 26 kobiet pełniło funkcję wójta, burmistrza i prezydenta. Od tamtej pory tendencja jest wzrostowa i pań piastujących te stanowiska przybywa. W 2011 r. było ich **27**, natomiast od 2014 r. ich liczba nie spada poniżej 30, a w 2020 r. w fotelach wójtów, burmistrzów i prezydentów zasiadało już **40 pań**. Ta tendencja utrzymuje się do dziś (najnowsze statystyki GUS-u dotyczą 2022 r. – wtedy pań w samorządach lokalnych wciąż było 40)².

Na tle tych statystyk wyróżnia się Warszawa. Obecnie w radzie miasta na 60 radnych jest 26 kobiet, co oznacza, że udział pań w ogólnej liczbie radnych wynosi 43,34 proc. Warto zauważyć, że w czteroosobowym prezydium rady miasta zasiadają aż trzy panie. Podobnie jest w przypadku rad dzielnic. Na 424 miejsc w radach 185 przypadło kobietom. Daje to wskaźnik feminizacji na poziomie ponad 43,64 proc.³.

Co drugi sołtys to sołtyska!

Statystyki pokazują, że najwięcej kobiet sprawuje wysokie stanowiska na terenach wiejskich. W rankingu najbardziej sfeminizowanych gmin wiejskich prym wiodą dwie gminy z Mazowsza: **Garbatka-Letnisko** i **Michałowice**, które zostały sklasyfikowane ex aequo na **3. miejscu** ze wskaźnikiem feminizacji na poziomie **83,3 proc.** Oznacza to, że panie dominują tam zarówno w organach przedstawicielskich, np. radach gmin, jak i wykonawczych, czyli na stanowiskach wójtów. Co ciekawe, na 7297 sołtysów aż **3309** to kobiety. To oznacza, że niemal **co drugi sołtys to sołtyska!**

1 Źródło: https://kobietywcentrum.org.pl/wp-content/uploads/2022/04/IBRiS_Czy-miasto-jest-kobieta.pdf

2 Źródło: Bank Danych Lokalnych: <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>

3 Dane pochodzą z Rocznika Statystycznego Województwa Mazowieckiego 2023 r.

Aktywność kobiet na Mazowszu

W kwestii przedsiębiorczości przewaga jest po stronie mężczyzn. Spośród 2,6 mln osób pracujących 1,2 mln to kobiety, co stanowi 47,2 proc. ogółu. 160 tys. kobiet jest pracodawczyniami lub pracuje na własny rachunek – to 32,4 proc. ogólnej liczby. Z czego pracodawczyniami jest 29 tys. kobiet i stanowią one 32,6 proc. ogółu pracodawców.

Mazowsze dba o rozwój kobiet

Samorząd województwa mazowieckiego podejmuje wiele działań, których celem jest ułatwianie kobietom aktywności, ale również dbanie o nie. Na Mazowszu prężnie działają organizacje zrzeszające mieszkanki miast i obszarów wiejskich. Są to zarówno koła gospodyń wiejskich, organizacje pozarządowe, jak i lokalne grupy. Pielęgnują one regionalne tradycje i kulturę, aktywizują mieszkańców, edukują i rozwijają potencjał swoich miejscowości.

Z myślą o kobietach samorząd realizuje program „Mazowsze dla kół gospodyń wiejskich”. Do przedstawicielek społeczności wiejskiej jest adresowany konkurs „**Najaktywniejsza Liderka Wiejska w województwie mazowieckim**”, a w konkursie **Mazowiecka Lady D.** są nagradzane kobiety z niepełnosprawnościami i działające na rzecz osób z niepełnosprawnościami, których postawa może być wzorem do naśladowania.

Aby umożliwić kobietom powrót do pracy, samorząd województwa dofinansowuje budowę i remonty przedszkoli i żłobków. To niejedyna forma wsparcia ze strony władz regionu. Radni województwa systematycznie przekazują środki z budżetu na modernizację oddziałów ginekologiczno-położniczych w swoich placówkach, aby zapewnić kobietom przyjazne i komfortowe warunki w szpitalach.

W trosce o zdrowie pań powstał autorski program wsparcia „**Mazowsze dla zdrowia kobiety**”. Samorząd województwa mazowieckiego wspiera w ten sposób ochronę zdrowia i profilaktykę chorób najczęściej występujących u kobiet, a także promocję zdrowia i edukację zdrowotną. W tym roku program został rozszerzony o profilaktykę zdrowia mężczyzn i zmienił nazwę na „Mazowsze dla zdrowia”. Mieszkanki regionu mogą również liczyć na pomoc w ramach programu wykrywania raka piersi na wczesnym etapie czy leczenia niepłodności z wykorzystaniem metody in vitro.

Marta Milewska
Rzeczniczka Prasowa
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego
tel. 22 59 07 602, kom. 510 591 974
e-mail: rzecznik@mazovia.pl